

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

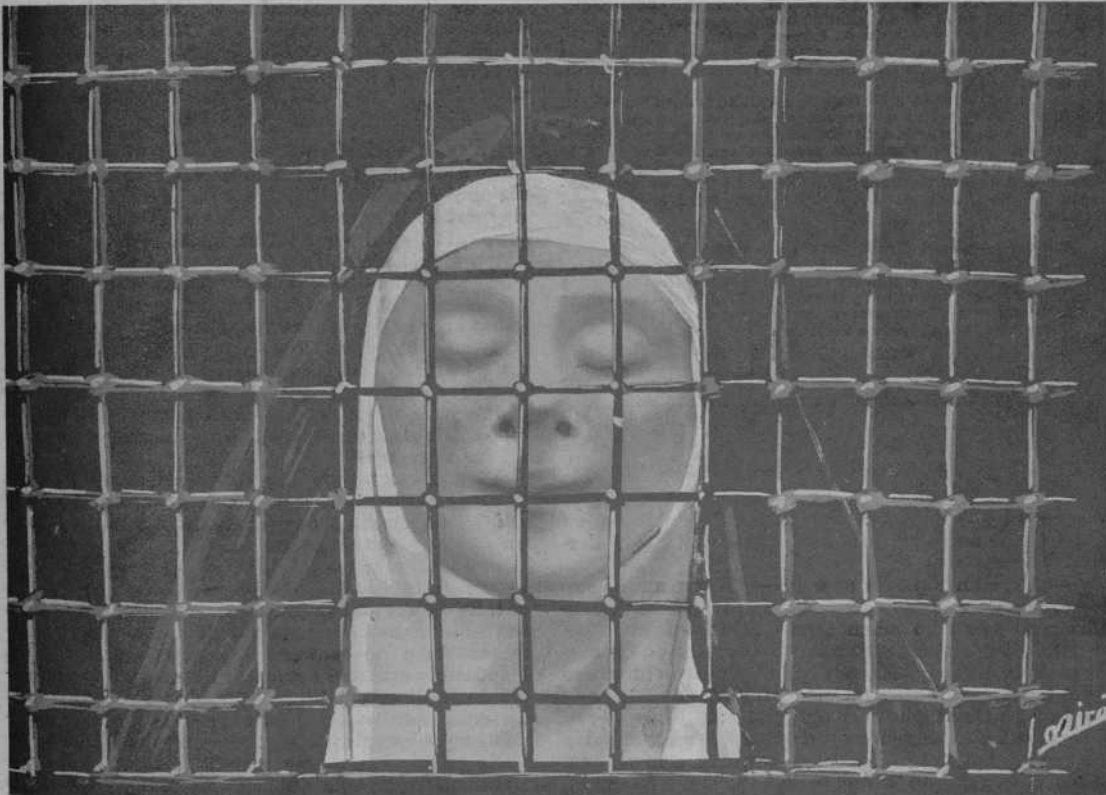
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

LAMENTACIÓ

¡Quina vida mes monótona
y mes faltada de sall...

Ara, teniu, ¡feu Quaresma,
sense haver fet Carnaval!

Domingo Pardo

Tercer centenari de la immortal novela
DON QUIXOT DE LA MANXA

CONCURS FESTIU

Desitjant LA ESQUELLA DE LA TORRATXA associarse a la gran commemoració del llibre més admirable de Cervantes, se disposa a tirar la casa per la finestra, publicant un número extraordinari de condicions especials, que veurà la llum el divendres dia 28 del pròxim mes de abril.

Y al objecte de que 'l número projectat reuneixi totes las condicions que la importància del succés fa necessaries, y sens perjudici dels treballs de redacció y col·laboració literaris y artistichs qu' estem reunint, se convida desd' ara als escriptors y dibuixants agens a las nostras tasas habituals a pendre part en el *Concurs festiu*, que queda obert desd' avuy, baix las següents

Bases

Se concediran tres premis de 100 pessetas cada un als següents treballs:

1.er Un article escrit en catalá que no tingui menos de 2 columnas, ni més de 4, tipografia de cos 8.ª tamany de LA ESQUELLA, y basat en el següent tema: *Visita de Don Quixot de la Manxa a la Barcelona actual.*

2.ª Una poesia també catalana de 120 a 150 versos, que desenvolli 'l següent tema: *Saxxo Panxa, Governador de Barcelona.—Època contemporánea.*

3.er Un dibuix que reduhiti a las proporcions corrents dongui 'l tamany de una plana de LA ESQUELLA (14 per 21 centimetres), representant: *Una escena del QUIXOT adequada a la actualitat de la vida barcelonina.*—El procediment a gust del artista.

Els premis de 100 pessetas serán adjudicats als que resultin autors de cada un dels tres treballs premiats, el dia mateix de la publicació del número. Quedan excluhits de pendre part en el concurs els redactors y dibuixants actius de LA ESQUELLA. Pera la concessió dels premis se tindrà en compte no sols el valor relatiu entre 'ls treballs presentats, sino també 'l mèrit absolut.

L' examen dels treballs y consegüent fallo correrà a càrrech de un jurat compost dels senyors D. Apeles Mestres, D. Santia-go Rusiñol y D. Emili Guanyobens.

Las obras que 's presentin a concurs deurán ser enviadas per tot el dia 31 de mars, a l' administració de aquest senmanari, Llibreria Espanyola de A. López, Rambla del Mitj, 20. Cada treball portarà un lema, y 'l nom del autor anirà tancat dintre de un plech, sobre 'l qual s' hi escriurà 'l lema corresponent.

Se donarà rebut de cada treball, a sollicitud de qui 'l presenti. El dia 14 de abril se donarà compte del nom dels autors premiats, a fi de que pugui figurar al peu de sos respectius treballs.—Els autors no premiats podran obtenir la devolució de sos treballs y del plech que contingui 'l seu nom mitjansant la entrega del rebut de presentació. El dret a la devolució prescriurà 'l dia 28 de abril. Després d' aquesta fetxa 'ls plechs serán cremats.

Y ara sols ens cal dir a vosaltres, escriptors y artistas, que destijem de tot cor, que la bona memoria del més gran y amable dels ingenis espanyols vos inspiiri pera patentisar en aquest modest concurs actualista y de caràcter barceloni, la eternitat y la universalitat de la seva estupenda creació.

Barcelona 28 de febrer de 1905.

Antoni López, Editor-Propietari
 de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

CRONICA

No ha passat encare un any qu' en Maura y fer un punt dels seus portant al Rey a Barcelona.

—Vaya un cop més atrevit!—exclamavan recelosos els admiradors del Amo Toni, que avants de realisarse l'acte y no sabent com sortiria la cosa no las tenian totes. Pero al veure que la cassera de las alosas de la curiositat ab els enluhneradors mirallets del faust y de l' ostentació superava las ilusions que s' havian forjat els més optimistas; al veure aquell devassall d' aclamacions y d' entusiasme, verdader ó fingit, expontani ó comprat, sentiren com un bull d' ubrieguesa que 'ls tapava 'ls esperits, y fregantse de gust las mans cansadas de aplandir, y ab la mica de ven enrogullada que 'ls quedava de tant victore-

jar, exclamavan ab tó arxi-satisfet:—Tant mateix ha sigut un cop magnífich!... Vaja qu' en Maura s' ha calsat las botas.

Y parlavan sense empaig de la transformació repentina, que com per obra de mágica escénica, s' havia operat a Barcelona. Aquesta transformació era 'l resultat marvellós del brillant espectacle... una verdadera sorpresa, que may l' haurian poguda imaginar ni més grossa, ni més rápida, ni més fonda.

—Si, senyors—deyan esponjantse.—Gracias al gran cop de 'n Maura, desde avuy Barcelona torna a ser eminentment monárquical!

Y en corroboració de la seva gojosa fatlera, afegían:

—Perque, vamos a veure: ¿ahont son aquests republicans tan terribles? Ni un sol *levroucista* s' ha llansat al carrer a xiular, a fer la més mínima demostració de desagrado. En Maura n' ha passat els taps dels republicans; ja no 'n quedan de republicans a Barcelona.

Y donant per mort al partit republicá, y no sols per mort sino per enterrat deu canas sota 'l fosso del escenari ahont s' havia representat la aparatosa comedia costejada pel Sr. Marqués de las Cinquillas, dirigían la vista al camp dels segadors, qu' en altre temps blandían las fals amensadoras y que a partir del gran aconteixement semblavan haverse resignat a portar els neulers.

—Ja ho veuen—afegían els admiradors del Amo Toni.—També aquests s' han desfet com un bolado dintre de un vas d' aygua. Els uns s' han unit a nosaltres per aclamar a las institucions y besar las botas del gran mallorquí. Els altres, previ acort ab las autoritats, s' han prestat a exercir de Fivallers bufos, de Fivallers de cartró. Els més reconegrats, els més irreductibles, que son els menos, servirán d' ácit per acabarlos de disoldre. S' ha acabat la sargata regionalista. Barcelona es desde avuy una ciutat eminentment y exclusivament monárquica.

En sas apreciaciones respecte als regionalistas era en lo únich que tenian rahó 'ls engrescats turiferis de l' Amo Toni. Realment en Maura els va ferir de mort ab la seva mónita. Els va sustreure a certs elements clericales que formavan ab ells; se 'ls ne va emportar a las classes neutras que constituhan el núcleo més important de las sevas forsas; y en quant als restants els va deixar dividits, enconats, picant se las crestas, enredats en tota mena d' enverinadas qüestions personals, fins a convertir el pá que ab tants esforços havian amassat, en un pilot d' engrunas.

Ja varem dirho desde 'l primer moment, perque clarament aixís se veyá:—Els regionalistas pagarán las festas regias.

Y en efecte, desde 'l mes de abril del any passat que no han fet res més de bó. Salvat el núcleo de la *Lliga* y *La Perdiu* cada día més débil y solitari, pero qu' encare s' empenya en sostenir el punt, vivint més que d' esperansas de recorts, el regionalisme ha perdut tota la importància política que havia tingut; ha deixat de ser una forsa política militant. No era possible mantenir per més temps una heterogeneitat plena de contradiccions y de contrasentits. Impossible era també sostenir l' engany ó la simulació de predicar públicament la guerra santa contra 'ls poders centrals, y d' entendres ab ells més ó menos solapadament per' obtenir certs beneficis.

No podrà dirse may lo mateix dels elements republicans, forts avants de la visita regia, y més forts encare després de realisada.

També varem dirho en aquella ocasió, quan els

monàrquichs els donaven per morts y acabats ab motiu de la actitud correcta y reservada que varen observar:—El poble—deyam—es cada día més conscient: posseheix las conviccions fundament arreladas en la conciencia, y es refractari á l' influencia de certs enlluernaments passatjers. Orideulo á exercir els seus drets en els comicis, y 'us dirá lo que pensa, lo que sent y lo que vol en la forma en que ho saben dir els pobles lliures y civilisats; vos ho dirá serenament, depositant á las urnas la candidatura que simbolisa las sevas aspiracions.

Han passat onze mesos desde 'l viatge regi, y 'l poble republicá qu' en aquells días va callar, se disposa á fer us de la paraula. Demá passat diumenje 'l sentirem.

De moment y avans de lluytar ja la victoria es seva.

Fassin sino el favor de dir: ¿ahont son avuy aquellas llopadas monàrquicas que durant l' estada del rey á Barcelona s' eixfan de mare, atronant l' espay ab las sevas aclamacions, anavan á la Mercé á predicar la guerra santa contra 'ls elements progressius, alsavan la figura de 'n Maura com la de un ídol salvador de la patria y proclamavan als quatre vents la transformació monàrquica de Barcelona? ¿Cóm es que no s' han posat d' acort pera pendre part en la lluyta electoral del día 12? ¿Tant entusiasme pera inflar un espectacle aparatós y tanta dessidia pera practicar el primer dret dels ciutadans?..

Ja ho han probat de concertarse: ja ho han dit una vegada més, com ho diuen sempre, qu' era precis oposar una resclosa al desbordament republicá; pero en la expectativa de una segura derrota, han obtat per no moure's de

casa seva, renunciand generosament á la má de D.ª Leonor.

Un candidat únich, el Sr. Ferrer y Bárbara ha tingut el valor de presentarse sol, tal vegada perque no ha trobat dos companys que 's prestessin á consumir aquest acte d' heroisme. ¡Cal admirarlo, proclamantlo l' últim abencerratje de la monarquia á Barcelona!

¿Y qué dirém dels regionalistas?

Fins al últim moment no 's van decidir á donar á coneixer la trinitat de la seva candidatura. Perque ells de candidat propiament no 'n tenen més que un, com á aspirant á arrepregar la miserable engruna que la lley reserva á las minorias. El candidat únich de la Lliga es el director de *La Perdiu*. Els dos que l' acompanyan ó sigan els Srs. Nogueras y Plaça no son dos candidats, son dugas crossas, perque 'l senyor Prat de la Riba coixeja y anant sol s' exposava á caure... en ridícul, que 's en el camp electoral la pitjor de las caygudas.

¡Vegin á que ha quedat reduhida, onze mesos després del viatge regi la prepotencia avassalladora de aquells companys de causa que tot s' ho havian de menjar!

Ja ni tan sols tenen esma per insultar als republicans. Han tancat el vocabulari dels dichteris, en qual maneig eran tan destres, y si avuy no 'ls hi diuen macos y bons xicots ben poch se 'n falta.

Tal es la situació de las forsas políticas militants de Barcelona, onzemesos després del viatge regi.

Els monàrquichs cayguts; els regionalistas desfets.

Y 'ls republicans abrumats perque 's troban sense enemichs serios á qui combatre.

En Maura tan aficionat á fer frases pot apropiarse un modisme popular que ve aquí que ni pintat:—Per aquell viatge—podrá dir—no necessitavam alforjas.

P. DEL O.

L' oració de 'n Lluch

—Esborremnos el rubor que 'ns ha fet sorti á las galtas,

y... "aquí da fin el sainete... ¡Perdonad sus muchas faltas!"

LAS FESTAS DEL CARNAVAL A LA BARCELONETA

Un "coso blanco" intim.

RAN DE MAR

La plana immensa, blavosa
se confonia allunyada
ab la blavor del cel pur.

Una boirina cendrosa
demunt del mar esvirada
tocava al cel aplanada
confontent els séus dós junts.

Vistas de lluny pareixfan
bolvas lleugeras, perdudas
las barcas endins del mar.

Clavanthi 'ls ulls me venfan
rememoransas volgudas,
cosas vellas renascudas
per morirse d' un plegat.

Cada onada rencorosa
llepava pedras vestidas
de planter curt, vincladís
fet á viure en la calma
alternativa d' eixidas
á flor d' aigua y á esbranzidas
del seu constant rebotir.

J. COSTA POMÉS

PER CERVANTES

¿Ahónt son aquests que fan corre qu' Espanya
está tan atrassada y que aquí la vida intelectual es
poch menos que un mito?

Que vinguin á veure lo que passa ab ocasió del
projectat centenari del *Quijote*; que vinguin, y 's
convencerán de lo lluny d' oscas que van ab la seva
suposició calumniosa.

No hi ha població d' Espanya, per petita que si-
gui, qu' en una ó altra forma no 's prepari pera fe-
tejar la gloriosa solemnitat.

Madrid tracta d' instalar cinematógrafos públics,
en els quals s' exhibirán els més pintorescos epis-
odis de la famosa novela del *Príncep dels ingenis*.

A La Llanuda están ensajant un himne, ab acom-
panyament de castanyolas y ferrets, que será estre-
nat el día mateix del aniversari.

L' ateneo de la Somera prepara una exposició de
ruchs, com homenatge al que muntá Xanxo Panza
en las sevas accidentadas excursións.

Per lo que toca á Barcelona, encare que de mo-
ment no hi ha res amanit, es inútil dir que no 's
quedarà enrrera y que quan arribi l' hora, sabrá fer
dignament el seu paperot, tant ó més que La Some-
ra y La Llanuda.

Ben clar ho deixa entreveure l' interés ab que la
gent s' ocupa del memorable centenari, tema avuy
de todas las conversas de las personas una mica
ilustradas.

Ahir, sense anar més lluny, dos senyors ne parla-
van al tranvía.

—Ja ha vist—deya un—el barullo qu' está ar-
mantse ab aixó del *Quijote*.. Sembla que 'l Govern
té 'l propòsit de tirar la casa per la finestra.

—Y farà molt ben fet. Es una manera com un' al-
tra d' afalagar l' orgull nacional. Si además de cele-
brar dignament el centenari, concedeix, com diuen,
el lliure cultiu del tabaco, tenim Villaverde per
temps.

—Suposo que, tractantse de la capital d' Espanya,
un dels principals números del programa deurá ser
una corrida de toros.

—Crech que hi haurá toros, missa de campanya, batalla de serpentinas... Alló que 's diu una festa verdaderament á la moderna...

—Si 'l pobre Cervantes ho pogués presenciar...

—Calculi quina satisfacció!

Altres, menos ben informats que aquests, procuran que 'ls aconteixements no 'ls atrapin desprevinguts y per no fer un mal paper quan arribi l' ocasió s' apressuran á adquirir noticias.

—Escolti,—diuhen quan topan ab algú que 'ls sembla que n' ha d' estar enterat:—¿qué vindrá á ser aquest centenari que días há ve remenantse?

—El centenari del *Quijote*.

—¿Aquell dels molins de vent?

—El mateix.

—¿De manera que ara farà anys qu' es mort?

—No, senyor.

obra teatral, ha entrat en la imaginació del poble sense exigirli á n' aquest el menor esforç: l' espectador l' ha vist sobre las taulas, ha presenciat las sevas extraordinarias proesas, y ja no l' ha olvidat may més.

En cambi el *Quijote* es un llibre, y pera conéixe'l es precis llegirlo. Y com que la majoria dels espanyols no saben llegir, y la majoria dels que 'n saben no llegeixen, ¿qué de particular té que als trescents anys d' anar la famosa novela pel món siguin encare contats els paysáns del autor que la coneixen desde 'l primer fins al últim capítul?

Per xó aquests días, posada sobre 'l tapet l' actualitat del centenari, se 'n senten de tan garrafalment estupendas, que fan pensar sériament en si en compte de celebrar la festa del *Quijote* no seria millor ordenar la seva lectura per real decret, senya-

LA "RUA," AL PASSEIG DE GRACIA

Molta gent, poca alegria:
aixó es l' únich qu' hi havia.

—¿Donchs, farà anys que va neixe?

—Fará anys que va publicarse.

—¡Ah, ja! ¿Y qui ho ha promogut aixó? ¿Algún in dividuo de la seva familia?

—¿De la de don *Quijote*?

—¡Es clar!.. ¿Donchs de quina?

Aquesta es potser la única boyra qu' entela 'l cel del entusiasme cervantista que á última hora s' ha despertat: el desconeixement de la causa que á tal entusiasme dona lloch.

Se parla d' en Cervantes, se parla del *Quijote*... y no son poch els que 's creuhen que 'l *Quijote* era una especie de Serrallonga y en Cervantes un capitá de civils que 'l va fer presoner y després va escriure la seva historia.

Semblará extrany, pero 'l fet es absolutament cert. Entre las massas populars es més conegut y estimat el *Tenorio* que 'l *Quijote*. El *Tenorio*, com á

lant tremendos cástichs al que sabent de llegir, deixés de ferho.

—¿Diu qu' es tan divertit el *Quijote*?—'m preguntava una senyora.

—Divertidíssim, y al mateix temps instructiu.

—¿Pero no era boig?

—Ell sí, pero 'l que toca el seu autor nó.

—¿Per qué li diuhen de la Manxa?

—Perque... era llauner y sempre 'n duya una sota l' aixella.—

Ho he dit y no tinch inconvenient en repetirho: á pesar de que Barcelona, de moment, no té res preparat, quan vinga l' hora solemne de la festa ja veurán vostés ab quin brillo y ab quánta dignitat sabrá honrar al més insigne dels escriptors espanyols.

Per si ho duptan, vejín lo que va contestarme l' altre día un senyor á qui jo tractava de fer enraonar sobre aquest assumpto.

UTILITAT PRACTICA

—Després dirán que ese Achuntament no sabe administrar!... Mire V. qué gallineros más bonichs ha arreglat con aquellos palcos!...

—¿Qué 'n sab d' en Cervantes?—vaig preguntar-li.
—¿Cervantes?... No més sé qu' es un carrer que surt al davant del *Bolsín*.

A. MARCH

LA TORTUGA

Poch á poch se va lluny.

A una vella tortuga,
ab sa closca feixuga,
li va passar pel cap pujá una escala,
tan sols pera fer gala
d' enginy y aprés burlarse
de totes las demás, porque igualarse
cap havia pogut á sa osadía.
Y va venir el día
que las va convocar per fer la proba
de sa piramidal idea nova.
Va comensá á pujar ab molta pena,
ab sa casa á la esquena,
y al sé' al darré esglahó, pera guanyar
per' alleugerí el fato,
y amunt, poch á poquet, ella seguía,
sense poder menjar en tot el día.
¡Set anys li va costar pera pujar
y al sé' al darré esglahó, pera guanyar
y dir ab tot pulmó:—Ja hi soch... ¡Victoria!
que ja he guanyat la gloria!—
s' entrebancá ab un peu, cayent en pesa,
y á baix:—¡Malehit—digué—l' anar depressa!

Poetas y escriptors, qu' en la batalla
de la vida voleu, ralla per ralla,
pujar fins al pinácul de la gloria,
tinguéu en la memoria
el fet de la tortuga;
com més amunt pugeu molt més feixuga
la carga que portéu se us fa. Impossibles
ja no 'n pot fer ningú, puig son factibles
las cosas de la terra,
y mal sempre anirá quí hi busqui guerra.
Penséu y meditéu vostras paraulas
ana no las escribíu, tant si son faulas
com obras de volúm. Molts á la Gloria
se pensan arribar. ¡Y es ilusoria!

Pera ésser immortal ningú s' apeni:
el món es el que te de ferlo geni.

FÉLIX CANA

LA BOTIGA NOVA

Arrencats els pals, trets els taulóns, retirada la funda d' arpillera que impedia als transeunts veure l' estat de las obras, la botiga nova s' ha obert.

Dotzenas de personas s' aturan á contemplar l' aspecte del flamant establiment, y... ¿volen vostés sentir las sevas conversas?

Grup primer:

—¿Qué li sembla?

—Massa fanfarría, massa luxu. Jo no sé cóm no ho comprenen els amos que ab aquesta esplendides d' aparato esquivan als clients...

—Estich per dirli que té rahó.

—¡Ja ho crech que 'n tinch!.. Desenganyis; lo que 'l comprador pensa: El gasto que aquesta instalació representa, ¿qui l' ha de pagar? Jo, y aquell y aquell altre... Y convenstut d' aixó y per evitar que l' explotin, ¿qué fa ell? No entra per res en el nou establiment y se 'n va á comprar als d' aspecte més modest y més serio.

—¿Vol jugar que aixó á n' aquest bon home li costa deu mil duros?...

—¡Fugil... Més de dotze, més de catorze mil...

Grup segón:

—¡Vaja! Ja está inaugurada la gran botiga, la maravella del sigle vint!...

—¡Jo 'm pensava, veyentho tant temps tapat, que quí sab lo que anavan á fer!...

—Jo també. Y total, veji: res.

—Res absolutament. ¡Oh! Y per anyadidura, copiat.

—¿Es dir que no es nou?

—Com el dormir descals. A París lo menos n' hi ha cent d' establiments d' aquesta índole...

—¿Ab aquests mateixos daurats, y aquestas guar-nicions y aquestas ximplerías?...

—Exactament iguals.

—¡Quánta cursilería y quín mal gust!... Me deixo tallar el cap si al amo li costa aixó més enllá de dos ó tres mil duros...

—¡Rebaixi, rebaixi!... L' ase 'm reflich si passa de mil cinch cents.

Grupo tercer:

—Vaja, parli ab tota sinceritat; ¿li agrada aquest establiment?

—A mí nó. Y crech que á ningú.

—¡Es clar! ¿A quí se li acut surtir ab semblant esperpento?... Si la porta fos més alta, y 'ls aparadors més baixos, y la columna del mitj més prima, y 'l lletrero més gruixut, altra sería la impressió que la botiga produhiria al públich... Pero ¿ara?.. A no ser que fossim xinos!..

Grupo quart:

—¿Quin disbarat, eh?

—¡Calli, home, calli!.. ¿A quí se li ocorreix posar un establiment tan luxós en aquestas circumstancias?

—Per xó en el peccat durá la penitencia. Si cada mes arriba á fer lo necessari pera pagar el compte del gas, ja podrá estar content.

—Sobre tot, en aquest puesto...

—Y apart del puesto, la tremenda crisiis qu' estém atravessant...

Grupo quint:

—Massa llum...

—Oh! Ja ho fan ab picardia... Aixó es perque 'ls clients, enlluernats, no vegin lo que compran.

Grupo sisé.

—Ho trobo una mica fosch...

—A n'ells ja 'ls convé. Aixó ho fan perque 'ls compradors no sápigán lo que se 'n enduhen...

* * *

¿Moral de tots aquestes diálechs?

Que si 'ls que obran una botiga nova sentissin els comentaris del públich y 'n fessin cas, jestarían ben frescos!

Aquell mateix día plegarían.

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

PLOMAS Y BOLVAS, poesías de SANTIAGO VINARDELL.—Es un ensaig de jove entusiasta. Veu bé la naturalesa; pero no sempre troba la expressió justa y rellevant pera fixar las sevas visións. Anuncia aquest petit libre una esperansa, que ab el temps y l' aplicació podrá convertirse en una hermosa realitat.

No pot dirse lo mateix de tots els joves que s' abandonan al íntim afany d' escriure ratllas curtas.

LOS LABIOS ALUCINADOS, de E. GÓMEZ CARRILLO.—El brillant periodista americá ha coleccionat una serie de quadros erótichs trassats ab la febre abusadora de qui sab sentir els irresistibles impulsos del sensualisme. L' obra del Sr. Gómez Carrillo destella las clarors devoradoras de una flama. Un estil vibrant es la seva característica que dona un gran valor á la pintura de un aspecte de la vida moderna en una ciutat imaginaria, que sembla ser la síntesis de una Babilonia dels nostres temps.

TRATADO TEÓRICO PRÁCTICO DE ARMONÍA, por A. SARDÁ, Profesor de composición.—L' estudi de la Música adoleix aquí á Espanya de la falta d' obras técnicas que tinguin el degut desarrollo, y que per la claretat y 'l método responguin al seu objecte. El Sr. Sardá ha sapigut subsanar aquesta deficiencia ab el seu notable *Tratado teórico y práctico*, obra completíssima, filla de llarchs y pacients estudis, coordinada ab verdader coneixement de la materia, avalorada ab multiplicats exemples y digna en tots conceptes de ser recomenada lo mateix als professionals, mestres y alumnes, que á las personas profanas, interessadas en penetrar els secrets de la técnica musical.

RATA SABIA

LAS OBRAS CORPORALS

I.—DONAR MENJAR Á QUI TÉ FAM

Germáns caríssims: Dels pocas-soltas qu' enguany guarnireu el Carnestoltas avuy no 'n queda per medecina ni la memoria... ni la llustrina. Fém, donchs, exámen de conciencia que ja s' acosta la penitencia. Mortifiquemnos y entoném ara uns quants *requiescatis* á la *Gatzara*. Reconcentréuvos, homes y donas, y redimiuvos fent obras bonas, sense olvidarvos de la primera qu' es la que tracta de fartanera. Donéu al próxim que ho necessiti avans no ocorri qu' ell us ho quiti. Segur que vaitres sou els mateixos que al llach del *Parque* tireu pá als peixos, y doneu sempre, clássich ressabi, cacaus als micos, llonguetas al Avi. ¿Donchs, si la teca doneu á bestias que no sofreixen conscients molestias, per qué á n' el home no se li dóna, qu' es de las bestias la més... persona? D' aquesta forma s' aboliria el papu negre de l' *Anarquía* y acabaríau ab la miseria qu' es dels sociólechs la constant deria. ¿Per qué hi ha tanta tuberculosis, neurossis, ocis y mala *negocissis*? Perque la vianda que 'ns alimenta si bé escasseja... també es dolenta. La carn que matan á Barcelona put de tres lleguas á la rodona. La carn va cara tant si es d' ovela com de tocino, com de badella. ¡Oh tiempos de oro, si el temps arriba d' alimentarnos sols de carn viva! ¡Si 'l que 'n té molta fés la bon' obra de donar tota la que li sobra!

FRA NOI

Las fiestas de Carnestoltas venen á ser com la frontera entre dos temporadas: la de Hivern y la de Quaresma. Unas companyías acaban y las otras comensan. Alguna n' hi ha emperó que tanca definitivament las portas, com per exemple el Liceo, que després de agotar las 80 funcions del abono ha dit prou fins al próxim mes de novembre.

La Sra. Tubau en el *Principal* que donava ja per realisada la seva campanya, ha fet alló que marca la acotació de ciertas comedias: «*Hace que se vá y vuelve.*» No ha pogut acabar de tancar tractes ab el *Teatro de la Princesa* de Madrid ahont estava destinada, y donará á Barcelona una nova serie de funcions, estrenant entre altres obras las tituladas: *La cizaña* y *Nuestra juventud*.

En el entremitj una companyia d' ópera se proposa donar tres únicas funcions.

En el *Tivoli Circo-Equiestre* vá també la rematada. Els artistes del senyor Alegria aniran á portar l' apellido del seu empresari á altres llocs, condemnant als barcelonins á un llarch dejuni de clowns, equilibristas y fumambul. Un dejuni llarch obra l' appetit.

En el *Gran via* está á punt d' efectuarse un altre cambi, lo qual, després de tot no sorprendrá á ningú, tractantse de un teatro tan aficionat á cambiar, que més sembla un malalt nequitós, que un lloch de diversió.

En *Eldorado* tindrán género xich fins á últim de més. A principis de abril, ab els primers esclats de la primavera, reapareixerá allí la aplaudida companyia italiana de la Mariani y en Paladini. Els amants del art refinat están d' enhorabona, sobre tot si la gentil artista ha reforçat com es de creure el seu repertori ab las últimas novetats escénicas que més han cridat l' atenció en els teatros de Fransa, Italia y Alemania.

.

Els estrenos corresponents á la present senmana no son gayres en número, ni s' distingeixen tampoch molt per la seva importancia.

Romea ha posat un monólech de 'n Creuhet, titulat *Boca de inferrn*. Se tracta de un renegayre. Pero com que 'ls renechs al natural, es á dir tal com se pronuncian, no poden repetirse en el teatro, de aquí que tinguin de preferirse atenuats, y está clar: no fan tot l' efecte. Aixó vol dir que 'l jove autor de *La Morta*, en la present ocasió s' ha imposat una especie de problema escénich insoluble que no li permet dir lo que deuria, trabat pel convencionalisme escénich. Inútil, emperó, consignar que brillan en el monólech sas reconegudas qualitats de bon escriptor.

En Rusiñol ens ha donat ab son *Escudellimetro* una humorada de las sevas, la génesis de la qual se troba en un dels seus *Aucells de fang*, el titulat: *El somni del inventor*.

Ab aquesta humorada fa de més bon esperar l' estreno de *La Lletja*, que s' ha fixat pera 'l dimars de la senmana próxima.

A *Eldorado*, després de representar l' obra titulada *La cuna*, quals primicias foren donadas al públich barceloní 'l passat estiu en el *Nuevo Retiro*; després de aquesta obra qu' encare que una mica cursi, resulta bastant ben conformada y es molt propia per interessar á certa part del públich, s' ha estrenat *El cabo López*, que apenas s' aguenta, no distingintse ni per la seva originalitat, ni per la seva gracia.

Vels' hi aquí un *cabo* que difícilment arribará á sargento. El públich, de bonas á primeras, va donarli l' absoluta.

N. N. N.

MANXIULA

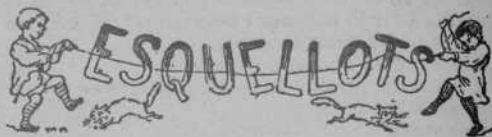
«Plus ça change, plus ça est la même chose.»

Ignorant, pillet, traydor,
mestre llarch en droperia,
flor y nata, llum y gufa
del partit més guanyador.

Cercant vots atraparé
com sempre alguna pesseta.
Endavina, endavineta,
quí será, quí no será?..

J. BAUCELLS PRAT

Roda, mara 1905.

No era menester que *Gatzara continua* assumís el difícil encàrrech de ressucitar el Carnestoltas, conforme va anunciar que ho faria. El Carnestoltas ve al món cada any, sense necessitat de *Gatzaras continúas* que li serveixin de llevadora.

Aquí á Barcelona el Carnestoltas es fill de D. Aburriment y de D.ª Rutina, units fa molt temps en sant matrimoni. Y com que 'ls fills s' han de semblar als pares, veus' aquí explicat perque 'l Carnestoltas barceloní resulta tan sosso y poca-solta.

Aquest any el rey de la broma trista va sentar els seus reals en el Passeig de *Gracia*, y á pesar d' aixó va tenir molt poca gracia.

.

No valia la pena d' obstruhir un dels punts més céntrichs de la ciutat nova ab aquell Pabelló, ni ab aquell envelat, ni ab aquella doble tirallonga de palcos que 's varen quedar buyts y sense que ningú 'ls llogués.

No valia la pena tampoch de que 'l Sr. Lluch se guanyés el títul d' Alcalde carnavalesch protegint á espatllas y á despit de la Corporació municipal als industrials de la *Gatzara*.

Perque haventho fet, se podrá dir que la *Gatzara*, el Carnestoltas y D. Gabriel han sigut víctimas de un mateix fracás.

L' única cosa que fa riure de debó es que 'l senyor Lluch, si ha fet lo que ha fet, ha sigut ab la intenció de imitar á D. Francisco de P. Rius y Taulet, lo qual li dona dret á dir:

—Si ell va fer la Exposició Universal, jo he fet el Carnestoltas.

Una nota del últim Carnaval que no te res de joiosa:

El *meeting* dels obrers sense treball, de las víctimas de la crisi y de la carestia dels aliments, que va tenir efecte 'l diumenge en el gran Saló del Palau de Bellas Arts.

Be va posarse de relleu el contrast dolorós entre 'ls que penan y 'ls que gosan; entre 'ls que careixen de lo necessari y 'ls que derrotxan lo supérflu... Aixís es el Carnaval de la vida.

Y no eran menester els esbronchs apassionats que sortían de la boca dels oradors pera evidenciar els esbojarraments d' una realitat crudel y injusta.

.

Menos encare era precís que 'l *meeting* tingués una quía de desordres, tiros, cargas de caballeria, corre-dissas y agafadas.

Y que á la tarde la rúa del Passeig de *Gracia* sem-

ELECCIONS DE DIPUTATS PROVINCIALS
CANDIDATS DE LA "UNIO REPUBLICANA," A LA PROVINCIA DE BARCELONA

Joan Pujol Vivé
Coronel retirat y propietari

DISTRICTE DE BARCELONA
Jesús Calvo Martínez
Advocat

Ambrós Carbonell Alfonso
Metje-cirurgià

DISTRICTE DE MATARÓ-ARENYS
Joseph Cabot Barba
Fabricant y propietari

Joseph Mayola Salgas
Procurador

DISTRICTE DE VICH-GRANOLLERS
Andreu Serra Rafart
Advocat

Jaume Cruells Sallarés
Advocat

DISTRICTE DE TARRASA-SABADELL
Antoni Marsà Bragado
Advocat

Francisco Pi y Suñer
Metje

blés, pel luxu de forsa pública que hi acudí á salvaguardarla, una segona edició de la professó del Jubileu.

No es aixís com se diverteixen las ciutats civilisadas.

* * *

A tothom toca en la mida de las sevas forsas conjurar la doble crisi de treball y de subsistencias que afligeix avny á la ciutat de Barcelona.

No es deber solzament dels governs sino de tots els homes de bona voluntat, de tots els ciuta-

DISTRICTE DE MANRESA-BERGA
Artur Ginesta Xarpell
Periodista

dans sense distinció de classes. Arbitris la manera de proporcionar treball als que no'n tenen, y's farà obra de pacificació social.

El dret á la vida'l tenen tots els sers humans que acceptan el deber de guanyársela treballant. Y per lo mateix el proporcionar ocupació als que careixen d'ella, constitueix una obligació sagrada de caràcter social.

Ja tornarem á tenir corridas de toros dominicals.

Aixís ho ha volgut el Consell

d' Estat, qu' en aquest punt ha tirat per terra la disposició de la Junta de Reformas Socials.

Y ara veurán els arguments de que s' ha valgut pera determinarho:

Primer: els toreros descansan tota la senmana; be poden, donchs, no descansar els diumenges.

Segón: el celebrar corridas de toros en día de feyna resulta contrari al treball de molta gent.

Y tercer: el treball dels toreros no es un ofici manual sino un art equiparable á las funcions teatrals.

Ja veuen si son sabis els senyors que componen el Consell d' Estat. Ja veuen quins arguments més persuassius han trobat al últim, després d' haverho estat capissant mitj any seguit.

L' influencia perniciosa, bárbara y salvatge del espectacle no ls hi ha dit res enterament. No val per ells la pena de fixars'hi.

Aquest aspecte de la qüestió no l' veuen ni l' presumen els empingorotats membres que forman el Consell d' Estat, flor y nata de las eminencias de la política y administració espanyolas. Es menester que surtin d' abaix, de las últimas capas socials, d' entre 'ls elements obrers las veus de protesta.

Ab lo qual se demostra una vegada més que aquí á Espanya tot está invertit, y que 'ls únics que 's preocupan de la cultura pública es la purria y la Bretolada que forman els fills del treball.

Acaba de sortir un llibre de cuyna titulat *Cocina práctica de Cuaremas*.

El qual se publica ab l' aprobació de l' autoritat eclesiástica.

Sempre ho havia dit:—L' autoritat eclesiástica se 'ns ficarà per tot, hasta á la sopera. Y vegin, ja li tenim.

Un amich meu, home de grans iniciativas, te en projecte confeccionar una papers especials destinats als usos més *necessaris* del desmenjar.

En cada paper hi anirà una oració dirigida no recordo á quin sant qu' es advocat y patró especial contra la inflamació de las morenas.

Si l' meu amich obté, com ell creu, l' aprobació del ordinari per aquesta especie d' aixuga... mans, está segur de realisar en poch temps una gran fortuna.

Un comerciant del carrer de Bonaire ha posat á la porta del magatzém el següent avís:

«¡¡Señores ladrones! No pierdan el tiempo. No dejamos ni una perra chica en el almacén.»

No podrán queixarse 'ls lladres de la cortesia y bona educació del magatzemista. Els tracta de *senores!*

Ha mort el popular barítono d' ópera Sr. Aragó. Li dich popular en dos conceptes distints: pels aplausos que havia obtingut en el teatro, y per procedir del poble.

Era fadrí manyá en un taller de la Barceloneta, quan encisats per la seva veu, els seus companys de treball li donaren entenent de cultivarla y ferla valguer en el teatro. Al poch temps recullia en l' escena aplausos entusiastas.

Una coincidencia: cantant *L' Africana* debutá en el Liceo, y l' última obra que ha cantat va ser *L' Africana* en el Tívoli.

La Mort, que després de tot es una eterna bromista, li diria al endursee'n: *No cantes más L' Africana!*...

Segons sembla *La Tabacalera* está molt alarmada

en vista de la baixa progressiva que va experimentar la renda del tabaco.

Y ho atribueix al contrabando.

En lo qual creyém qu' está lamentablement equivocada.

No es el contrabando lo que fa baixar el género sino 'ls auments de preu que ha anat introduhint ella en las labors y la mala calitat de las mateixas.

Jo crech que fins hi ha fumadors empedernits que contreuen afeccions gravíssimas, y altres que á conseqüencia de fumar dolent se 'n van al cementiri.

¿No ha de experimentar una baixa la renda del tabaco, experimentantla com l' experimenta també 'l gremi dels fumadors?

Veneno per veneno, á tot arreu se troba més barato y de més bon pendre que 'l que venen als estanchs.

Un cómic pretenció, pero que no trobava contracta, 's queixava de la seva mala sort, atribuhintla á las companyias de seguros contra incendis.

—¿Y qué tenen que veure—li preguntavan—las companyias de seguros ab l' art dramátich?

Y ell responia:—Ja veuren si hi tenen que veure. Tan bon punt saben que jo haig de treballar en un teatro, anulan la pólissa. Está clar. ¡Cóm que declamo ab tan foch, tenen por que tot s' arbolil!

—Se m' enfadé ahí en Badó,

per no darli la rahó...

—Si ell la rahó ja tenia...

¿no sé, donchs, lo que volia!...

—

—Quín posat te fa en Borrell...

igual que no 't conegués...

—Donchs á mí 'm passa al revés...

ara es quan conech á n' ell.

—

—Feste cap-alla, Modesto

que vull seure, déixem puesto...

—Molt be, puesto 't deixaré...

pro capallá no 'm faré.

—

—Per Deu... una caritat...

—Sent aixís no n' hi faré...

jo 'm creya que demanava

la caritat per vosté!

J. MORET DE GRACIA

—

Lo noy gran de ca'l Esteve

que 'l ví sempre li ha agradat;

un jorn va caure estirat

al portal de casa seva.

Y alsantlo, li preguntá

en Pepet, un seu cusí:

¿Noy, ja t' ha fet mal el ví?

Y ell al punt li contestá

jemegant y comogut:

No es el ví 'l que m' ha fet mal

es el pedrés del portal...

¡Y quín tanto qu' he rebut!

JOANET DE VIMBODÍ

—

—Hola, Carme.

—Hola, María.

L' ULTIM NUMERO DEL PROGRAMA

"Ojos que te vieron ir,
¡que no te vean volver!"

FENT PREU

—¿Sis pessetas? Suposo que després deuré poguer quedarme las fustas, las cadiras y 'l tros de llustrina corresponent...

quí s' ho havia de pensa'...
Confio véurels honrá'
la meva taula algún día.
—No cal.

—¿Per qué?

—Li diré:

com que...

—Veurás, prompte llest,
replicá serio l' Ernest:
¿que la deshonrém ó qué?

J. COSTA POMÉS

un dels presents:

—¿Qué me'n diu de la emenencia y de la gelvita?

—¿Qu' es aixó?

—Dos sustancias químicas molt més explosivas que la dinamita y la melinita.

Un tertulí peganthi cullerada:

—Mirin qu' es raro! Tot lo explosiu acaba en *ita*, com la meva dona.

—¿Cóm se diu la seva dona?

—Juanita!

Tant blincava 'l cos, l' Agnés, que, á n' el seu pare ¡pobre home! va agafarli la manfa de que, *era feta de goma*; y avuy s' ho ha pensat molt més al sentí á la seva dona que li deya: —¿Que no ho sabe? La nostra filla ja es dona!

J. MONTABRIZ

QÜENTOS

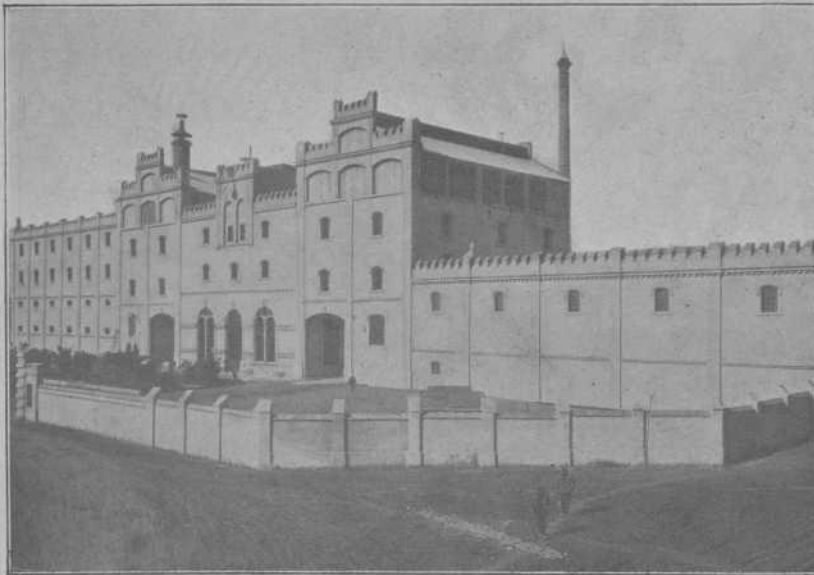
El jutje:—¿Cóm ha tingut l' atreviment de fracturar una porta durant la nit?

L' acusat:—Sr. Jutje. L' última vegada que 'm varen portar aquí, recordo que 'm va tirar en cara l' haver robat de dia; y ara 'm renya perque he robat de nit. ¿Vol fer el favor de dirme quina hora es la millor pera treballar?

En una tertulia:

Parlant d' invencions, deya

NOVAS INDUSTRIAS BARCELONINAS

“LA BOHEMIA”

Gran fábrica de cerveza, inaugurada el día 2 d' aquest mes.

L' extrém de l' adulació.

La senyora de la casa ha cantat tan bé una romansa, que á penas terminada la seva labor artística, li diu un dels convidats:

—Canta tan admirablement vosté, que després d' escoltar la seva veu á qui la sent li venen ganas de lleparse'n las orellas.

Entre amo y criada:

—No sigas tonta: escolta'm, accedeix de una vegada á lo que 't demano.

—Senyoret, lo que 'm demana es massa.

—Si 'm dius que sí, 't donaré quinze duros cada mes.

—Senyoret, lo que m' ofereix es poch.

Un individu molt pulcre, apenas instalat en la plataforma de un tranvia, nota que un timador va per ferli saltar la cartera y al véureli la mà molt bruta, li diu:

—Home, avants de ficar la mà á la meva butxaca 'm sembla que valdria la pena de que te l'anessis á rentar ¡cotxino!

—A veure, nenas—diu un pare á las sevas fillas —mitja hora fa que no 'us sento parlar més que de botinas, de mitjas, de refajos, de faldillas... Diguén ¿no podrian ocuparvos de un assumpto més elevat? —Sí, papà, sí:—respón la més gran—desseguida comensarém á parlar de sombreros.

Una sortida infantil:

—Mamá: els burros que ho saben que 'ls diuhen burros?

—No ho crech pas.

—Mare de Deu ¡y que 'n son de burros!

Consulta á la capsalera de una sogra:

—¡Ay!—fa 'l doctor movent el cap.—¡Pobra senyora! Está á punt de pujarse'n al cel.

—Vol dir, vol dir, senyor doctor?—pregunta 'l gendre.—¿Tan mateix está á punt de pujarhi?

—Figuris que ja s' está ficant al ascensor.

Un senyor molt retingut de butxaca que havia estat malalt una porció de temps, se topá en mitj del carrer ab el seu metje, el qual li digué:

—Sobre tot no s' olvidí de que 'm deu algunas vitas.

—¡Olvidarme jo de las sevas vitas!... ¡Vol callar, home!... Per persona educada 'm tinch, y jo li asseguro que las hi tornaré en tot lo que resta de mes.

A LA MEVA

Cada vegada que 't veig,
jo no se dir el que 'm passa,
que tota una tempestat
per las venas se m' escampa.
Se remou mon pensament,
dobra 'l cor ses batejades,
mos sentiments adormits
reviuhén com una flama;
y ab la veu nuada al coll,
sens confegí una paraula,
te veig passá... y no sé més
que seguirte ab la mirada.

E. R. Y PINATELL

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Ca-ta-ri-na.
- 2.ª MUDANSA.—Lloca—Colla—Callo.
- 3.ª TAJETA POSTAL.—La nit del amor—Santiago Ru-siñol.
- 4.ª GEROGLIFICH.—Per forasters los de fora.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Hu-dos-tres hi vaig coneixer
á una nena molt bonica;
tant, que no crech veure'n cap
de més hermosa en *tres* vida.

LO QUE 'S FA CORRE

—¿Qu' es veritat aixó que diuhen que aquest Carna-val ha ocasionat tantas morts?
—Sí; de fástich.

BONA RAHO

—¿Per qué t' has disfressat de municipal, menut?
—Perquè diu qu' es l' ofici mes descansat que hi ha.

EPITAFI

Descansa en pau jeh "Gatzara"!
sobre 'ls teus frescos llorés
y no sigula testaruda,
jno ressucitís may més!

Vareig quedá enamorat
de figura tan divina.
Sos cabells de *dos-invers*,
la feyan sé encar més rica,
voltats per un *hu-segona*
y adornats ab una cinta.
Las sevas *tres en plural*,
eran tan blancas y finas,
que semblavan de alabastre;
Sos llabis, d' aquells que imitan
el coral; y sa boqueta,
una *total* despedís,
no tenint comparació
ab la de la flor més fina.

Sos ulls semblavan estrellas
de las qu' en nit clara brillan;
y era, son cutia, igual
á una poma camosina.

En fi, que m' va tirá 'l *tres-
invers*, sense dir mentida;
que per ella estava mort
de *tres-segona-invertidas*
y que m' hi hauría casat...
sino qu' ella no 'm volía.

J. MORET DE GRACIA

II

Segona-invertida tot
tant al *hu dos* com tot l' any
no porto dins la butxaca
ni un *ters* per' poder gastar.

SAMUEL GRAN É IRURUETA

ANAGRAMA

EXCLAMACIÓ D' UN BAILLET

—¡Malvistje las *tot*, la música,
y hasta 'l senyor professor
que m' ha fet quedar fins ara
y á casa no 'm darán *tot*
y 'm farán aná á la nona
sens sopar. Prou que ho sé jo.

ALEIX IV, el Foll

TARJETA

SARA A. MIRÓ

Formar ab aquestas llettras degudament combinadas
lo títol d' un drama catalá.

M. CAPDEVILA

TERS DE SÍLABAS

.....
.....

Sustituir els punts per llettras de modo que llegit ver-
tical y horisontalment, digui: 1.ª ratlla, prenda de vestir;
2.ª, poble de Catalunya; 3.ª, carrer de Barcelona.

JOSEPH GORINA ROCA

GEROGLÍFICH

PERAL
TIRILI
MONT
1904

I

EUDALT SALA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20
Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Legislación electoral para
DIPUTADOS PROVINCIALES

Un tomo, Ptas. 1'50

NOVEDAD

EL VICARIO

Novela de M
Un tomo

ARICIO

Obra nueva de **EMILIO BOSSI**

Jesucristo nunca ha existido

Un tomo en 8.º, Ptas. 1

L'escudellómetro

Monólec, per **SANTIAGO RUSIÑOL**

Preu 2 rals

EDICIONS POPULARS

ANANT PEL MON | EL MISTIC

PER **Santiago Rusiñol**

PER **Santiago Rusiñol**

Un tomo, Ptas. 1

Un tomo, Ptas. 1

Barcelona á la vista

2.ª serie

Dentro de pocos días
aparecerá el

1.º cuaderno

30

céntimos

Provincias: 35

2.ª serie

Pronto, muy pronto
aparecerá el

1.º cuaderno

Pueden nuestros corresponsales formular el pedido

LA CIUDAD DE BARCELONA

*** GUIA LOP ***

ITINERARIOS PRÁCTICOS

Ptas. 2

Tratado teórico-práctico
DE

ARMONIA

POR **A. SARDÁ** — Un tomo, encuadernado, Ptas. 15

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuu ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certifiicat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

AL BALL DE PENTINATS

Els caps que hi faltavan

Una lectora del "Qulfote".

Una gallinayre.

Una accionista.

Una filarmónica.

Una coqueta.

Una cap-de-pardals.

Una naviera.

Una agricultora.

Una bacallanera.

P. JAROL